

***POWIATOWY PROGRAM
OPIEKI NAD DZIECKIEM
I RODZINĄ NA LATA
2008-2015***

Spis treści	Strona
Wstęp	- 3
I. Podstawy prawne	- 5
II. Definicje	-6
III. Diagnoza	-7
IV. Dane dotyczące programu	-10
V. Przewidywane rezultaty i efekty Programu	- 14

Wstęp

Jednym z najważniejszych ogniw systemu społecznych wartości jest rodzina. Rodzina również jest najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka, w każdym okresie jego rozwoju. Dlatego też należy przede wszystkim wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Rodzina powinna otrzymać wsparcie od instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających w lokalnym środowisku.

Głównym zadaniem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać, a tym samym doprowadzić ich do usamodzielnienia w zakresie zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadanie to jest głównym celem rozwiązywania problemów społecznych, które z założenia już kładzie nacisk na aktywizowanie jednostek, rodzin, grup i środowisk lokalnych do samopomocy przy rozwiązywaniu swoich problemów.

W ostatnich czasach dużo się mówi na temat polityki prorodzinnej. Rodzina spełnia wiele funkcji :

- ❖ jest miejscem w którym kształtuje się i wychowuje dziecko oraz w którym dopełnia się rozwój człowieka związany z rodzicielstwem ,
- ❖ odgrywa decydującą i niezastąpioną rolę w kształtowaniu kultury życia,
- ❖ pełni funkcję społeczną przejawiającą się we właściwym wychowaniu następnej generacji, zapewnieniu zastępowalności pokoleń ,
- ❖ spełnia też funkcje pro – państwową pojmowaną jako najlepsze źródło nowych obywateli państwa, ponieważ nie jest możliwe tworzenie nowoczesnego państwa, bez polityki prorodzinnej.

Zatem o rodzinę należy dbać, aby zapewnić jej przetrwanie. Tylko rodzina wydolna wychowawczo tworzy najbardziej ludzki klimat opieki nad dzieckiem. Działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane w zależności od natężenia problemów występujących na danym terenie, gdyż należy pamiętać, że innych form wsparcia i pomocy oczekują rodziny z problemami bezrobocia, bezdomności, zagrożenia ubóstwa, patologią, czy też niewydolnością wychowawczą. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Podobnie jak w przypadku innych problemów społecznych – niska efektywność działań pomocowych skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych wynika z rozproszenia działań pomiędzy różnymi instytucjami, w tym stosowania metod uzależniających od pomocy, a więc uzyskiwanie rezultatu pogłębienia się dysfunkcji, a także położenia nacisku na pomoc finansową, bez należytego wykorzystania form merytorycznych, np. znikomych działań wspierających, edukacyjnych, terapeutycznych i aktywizujących.

Budowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz tworzenie kompleksowego systemu opieki nad dzieckiem powinno zawierać takie cele jak:

- wczesna prewencja poprzez rozwój poradnictwa i terapii rodzin dysfunkcyjnych,
- tworzenie placówek wsparcia dziennego takich jak: świetlice terapeutyczne i środowiskowe oraz ośrodki interwencji kryzysowej,
- wspieranie rodzin i pomoc w rozwiązywaniu ich problemów,
- tworzenie zastępczej opieki rodzinnej poprzez tworzenie zawodowych rodzin zastępczych,
- budowanie systemu wielofunkcyjnych placówek opiekuńczo- wychowawczych.

Należy pamiętać, że zamiast zastępować rodzinę w funkcji opiekuńczo wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Należy pamiętać, że rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co przyczyni się do zwiększenia jej szans na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, wyzwali jej potencjał i pozwoli na nabycie nowych pozytywnych umiejętności. Pomoc powinna umożliwić usamodzielnienie osób i rodzin.

W sprawnym lokalnym systemie prorodzinnym większość dzieci nie powinna „ wychodzić” na dłużej z kręgu rodziny. Dlatego należy podjąć pracę z rodzinami biologicznymi, aby ich dzieci pozostające w opiece zastępczej, jak najszybciej mogły powrócić do środowiska rodzinnego.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczej należy udzielić pomocy w formie :

- poradnictwa rodzinnego,
- terapii rodzinnej,
- pracy socjalnej.

I. Podstawy prawne

Działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym zadania zapisane w Programie podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 r. w sprawie rodzin zastępczych,
3. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo- wychowawczych,
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Pilskiego na lata 2008-2015.
6. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2001-2010.

Ustawowe zadania Powiatu w zakresie pomocy społecznej:

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy między innymi tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.

Szczegółowe zasady organizowania pomocy dziecku i rodzinie określone zostały w w /w ustawie.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy, w szczególności w formie:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych zawodowych,
- udzielenie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- wypłacanie wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym,

- pokrywanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- udzielanie pomocy na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym różnego typu placówki pomocy społecznej,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu różnego typu placówek,
- organizowanie i prowadzenie mieszkań chronionych i mieszkań usamodzielnienia,
- organizowanie i prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- organizowanie i prowadzenie ośrodków wsparcia.

Realizatorem ustawowych zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Przy realizacji wyżej wymienionych zadań Centrum współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w sferze pomocy społecznej, z organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi. Ważna jest współpraca w tym zakresie z samorządami gminnymi i ich jednostkami pomocy społecznej, które wspierają rodzinę w ich naturalnym środowisku, zapewniając pomoc i opiekę w systemie dziennym, bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego.

II. DEFINICJE

Ile razy w niniejszym dokumencie jest mowa o :

PROGRAMIE - oznacza to „Program Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną w Powiecie Piłskim”.

PORADNICTWIE SPECJALISTYCZNYM – to poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wskazują potrzebę wsparcia.

PORADNICTWIE RODZINNYM – to poradnictwo obejmujące problemy funkcjonowania rodzin, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

TERAPII RODZINNEJ – to zadania psychologiczne, pedagogiczne, socjologiczne mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej funkcji.

RODZINIE – oznacza to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostawione w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

PRACY SOCJALNEJ oznacza to pracę zawodową, która ma na celu pomoc rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

MIESZKANIU CHRONIONYM – to forma pomocy społecznej, która przygotowuje osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

INTERWENCJI KRYZYSOWEJ – to zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się już występujących dysfunkcji.

III. DIAGNOZA

Na terenie Powiatu Piłskiego wykorzystywane są różnorodne formy wspierające dziecko i rodzinę w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez samorządy gminne i organizacje pozarządowe np. środowiskowe ogniska wychowawcze, kluby środowiskowe wspierające młodzież, różne formy rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, poprzez formy samopomocy na szczeblu powiatowym np. Środowiskowy Dom Samopomocy, aż do rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej, czyli rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, sprawowanej przez samorząd powiatowy.

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

<i>TYPY RODZIN</i>	<i>LICZBA RODZIN</i>	<i>LICZBA DZIECI</i>
Rodziny zastępcze spokrewnione	93	232
Rodziny zastępcze niespokrewnione	59	83
Rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne	6	29

Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	3
Pogotowie rodzinne	1	3

Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach ulega ciągłym zmianom .
Nie dostrzega się tendencji spadkowej, a problem braku właściwej opieki rodzicielskiej nad dziećmi ciągle jest aktualny.

Liczba wychowanków umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych

TYP PLACÓWKI	LICZBA DZIECI
Wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza	14 (10 miejsc socjalizacyjnych) (4 miejsca interwencyjne)
Rodzinny Dom Dziecka w Pile, ul. Średnia 15	7
Rodzinny Dom Dziecka w Pile, ul. Średnia 11	6
Rodzinny Dom Dziecka w Osieku n/ Notecią	8

Liczba wychowanków kontynuująca naukę

Poziom kształcenia	Liczba wychowanków
	z rodzin zastępczych i z placówek
Wyższe	15
Policealne	20
Średnie	10
Zasadnicze zawodowe	5

Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie pomocy dziecku i rodzinie .

NAZWA PLACÓWKI - ORGAN PROWADZĄCY	RODZAJ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej w formach instytucjonalnych wsparcia dziennego i opiece rodzinnej.
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Dotkniętych Problemem Alkoholowym znajdujący się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pile	Udzielanie informacji telefonicznej i konsultacji bezpośredniej ofiarom przemocy.
Mieszkanie Chronione w Pile	Przeznaczone dla 3 wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze, którzy nie mają możliwości powrotu do domu rodzinnego.
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile	Zapewnia całodobowe schronienie ofiarom przemocy w rodzinie i zapewnia terapię mającą na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej.
Środowiskowy Dom Samopomocy „CARITAS” w Pile	Zapewnia oparcie społeczne osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom poprzez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w systemie dziennym.
Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Pile	Prowadzi działalność diagnostyczno - konsultacyjną i szkolenia osób zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodzin zastępczych.
Świetlica socjoterapeutyczna Dzienny Dom Pomocy w Pile – organ prowadzący to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile	Udzielanie pomocy pedagogicznej, prowadzenie terapii pedagogicznej, prowadzenie zajęć wychowawczych oraz kompensacyjnych.
Świetlica socjoterapeutyczna - organ prowadzący to Stowarzyszenie „Nasze Dzieci” w Wyrzysku	Pełni funkcję opiekuńczo-wychowawczą typu dziennego tzn. pomoc w nauce, zajęcia rekreacyjne, dożywianie.

Świetlica socjoterapeutyczna w Wysokiej – organ prowadzący to Urząd Miasta i Gminy Wysoka	Pełni funkcję opiekuńczo-wychowawczą typu dziennego tzn. pomoc w nauce, wyrównywanie deficytów rozwojowych, pomoc w radzeniu sobie w relacjach z rówieśnikami, utrzymywanie stałego kontaktu z rodziną, zajęcia rekreacyjne, dożywianie.
Świetlica socjoterapeutyczna w Łobżenicy Dębno, Liszkowo – organ prowadzący to Urząd Miejski w Łobżenicy	Prowadzi specjalistyczną diagnozę indywidualną dziecka, prowadzi dokumentację pracy z dzieckiem, pomaga w nauce, pomaga w radzeniu sobie w relacjach z rówieśnikami.

IV. DANE DOTYCZĄCE PROGRAMU

Głównym założeniem Powiatowego Programu Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną jest skuteczne przeciwdziałanie pogłębianiu się kryzysów i narastaniu problemów w rodzinach. W tym celu niezbędne jest utworzenie profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego i wsparcia rodzin. Program powinien być oparty na fundamentalnych zasadach działania:

- bliżej dziecka - najlepiej w rodzinie,
- wcześniej - zanim narosną problemy,
- krócej - aby nie zdejmować odpowiedzialności z rodziców za dziecko,
- ekonomicznie wykorzystując potencjał profesjonalistów.

Aby zapewnić należytą opiekę rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej należy podjąć następujące działania:

-współpraca z Miejsko-Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, Sądami rodzinnymi, organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie udzielania pomocy rodzinie i dziecku,

- monitorowanie środowisk zagrożonych trudnymi sytuacjami życiowymi,

- praca socjalna w zakresie diagnozy środowiska, informowanie o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwości i perspektywie poprawy stylu życia,

- opracowanie programu diagnostyczno-interwencyjnego skierowanego do rodzin niewydolno wychowawczo.

Bardzo ważnym elementem programu jest obszar tworzenia i wspierania rodzinnych form opieki zastępczej. Obejmuje on propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, poszukiwanie i szkolenie kandydatów na niespokrewnione i zawodowe rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz pomoc usamodzielnianym wychowankom opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

1. Cele strategiczne

Opracowując i tworząc system opieki nad rodziną i dzieckiem szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspierających i wspomagających dziecko i rodzinę, poprzez wcześniej ustalone kierunki:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin,
- poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi – wysoki standard usług,
- zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Powiatu,
- wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie pomocy instytucjonalnej w sytuacjach kryzysowych,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kompensowanie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci,
- profilaktyka przed interwencją w rozwiązywaniu problemów rodziny i młodego pokolenia,
- ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami oraz przestępczością.

2. Cele szczegółowe

Analiza danych oraz dotychczasowe doświadczenia wskazują w pierwszej kolejności na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Pomoc tym rodzinom często przychodzi za późno, wtedy gdy jest już głęboki kryzys w rodzinie. Najczęściej wówczas zachodzi potrzeba zabrania dzieci z rodziny.

Najważniejszym celem szczegółowym jest nie dopuścić, aby dziecko musiało opuszczać rodzinę naturalną. Wiąże się z tym problem niedostosowania społecznego oraz wzrost przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Należałoby podjąć działania profilaktyczne, jak i zmniejszające skutki patologii. Działania te skierowane muszą być do rodzin, które wymagają pomocy materialnej specjalistycznej (prawnej, psychologicznej socjalnej).

Profilaktyka w tym zakresie to zintegrowane działania zapobiegające zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka, a w szczególności dbałość o:

- pomoc dzieciom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i rodzinnej,
- rozwój zabezpieczeń społecznych,
- bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- aktywny udział dzieci w zajęciach kulturalnych, sportowych z możliwością zagospodarowania czasu wolnego,
- prawidłowy przebieg procesów edukacji i wychowania,
- właściwe warunki życia,
- poradnictwo rodzinne,
- zapewnienie dziecku opieki i wychowania poza rodziną.

Adresaci Programu

1. Rodziny biologiczne.

2. Rodziny zastępcze.
3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
4. Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.
5. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie.

Koordynator Programu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile.

Partnerzy:

1. Administracja samorządowa.
2. Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.
3. Sądy rodzinne.
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
5. Kuratorzy sądowi.
6. Policja.
7. Organizacje pozarządowe.
8. Lokalne media.
9. Wolontariusze.
10. Służba zdrowia.
11. Sponsorzy.
12. Oświata.
13. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

V. Przewidywane rezultaty i efekty programu

Zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną dokonują się etapowo i mają ścisły związek z reformą administracyjną państwa. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile odpowiada między innymi za koordynację i efektywne działania wszelkich instytucji zajmujących się wspieraniem rodzin naturalnych oraz pomocą dziecku pozostającemu poza rodziną naturalną.

System wsparcia rodzin naturalnych musi mieć charakter lokalny. Wsparcie jest szczególnie ważne dla rodzin, które są w głębokim kryzysie i w stosunku do których Sąd podjął już decyzję o ograniczeniu ich władzy rodzicielskiej. Niezbędne jest stworzenie w środowisku lokalnym form usług środowiskowych takich jak : pomoc socjalna, grupy wsparcia, terapia rodzinna i małżeńska, poradnictwa interwencji kryzysowej, świetlic socjoterapeutycznych wsparcia dziennego, prowadzona przez specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną.

Dzieci w pierwszej kolejności powinny korzystać z lokalnych placówek wsparcia dziennego. W sprawach koniecznych umieszczenie dziecka poza rodziną ustawa akcentuje podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w przypadkach koniecznych zapewnienie w miarę możliwości wychowanie w rodzinnych formach opieki zastępczej.

Powiatowy Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną uwidocznia również, że forma opieki zastępczej powinna respektować prawo dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, do utrzymania osobistych kontaktów z rodziną w tym powrotu do rodziny naturalnej. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną należy stworzyć dogodne warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form opieki zastępczej. Każda placówka opiekuńczo-wychowawcza i rodzina zastępcza musi przygotować osoby usamodzielniające się do samodzielności, oraz dawać szansę rozwoju własnych zainteresowań. Istotnym elementem dla osoby usamodzielniającej się jest uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym mieszkań chronionych, w uzyskaniu zatrudnienia, na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Przyjęty do realizacji Powiatowy Program Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2008-2015 pozwoli między innymi na :

- ✓ podniesienie świadomości rodziców dotyczącej odpowiedzialności za wychowanie dzieci,
- ✓ wzmocnienie więzi rodzinnych i poprawy funkcjonowania rodzin,
- ✓ rozwój poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego skierowanego do dzieci i młodzieży,
- ✓ utworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego z programem resocjalizacyjnym,
- ✓ wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie zagrożonym przemocą i bezradnością opiekuńczo-wychowawczą,
- ✓ utworzenie zawodowych i niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych,
- ✓ zapewnienie pomocy mieszkaniowej dla młodzieży przebywającej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka,
- ✓ rozwój współpracy z wolontariuszami i organizacjami pozarządowymi w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną,
- ✓ budowanie systemu poradnictwa specjalistycznego wsparcia dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą i uzależnieniami,
- ✓ stworzenie systemu współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- ✓ poprawę sytuacji socjalno-bytowej.

Dokumentem w oparciu, o który rozpoczęto prace przy budowaniu Powiatowego Programu Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną jest opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Pińskiego na lata 2008 -2015 w której przyjęto założenia strategiczne i operacyjne.

Realizatorem działań na rzecz dziecka i rodziny w Powiecie Pilskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej oraz Miejsko – Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej. Wspólna realizacja Programu przyczyni się do zorganizowania sprawnego i konsekwentnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Pilskim.

Dyrektor

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Pile

/-/

Anna Szarzyńska